

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda, predsjednice vijeća Senke Orlić-Zaninović, dr. sc. Sanje Otočan, mr. sc. Inge Vezmar Barlek, Dijane Vidović i Ante Galića, članova vijeća te više sudske savjetnice Tatjane Ilić, zapisničarke, u postupku ocjene zakonitosti općeg akta pokrenutom u povodu zahtjeva Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Z., na sjednici vijeća održanoj 20. prosinca 2021.

p r e s u d i o j e

Ukidaju se:

članak 7. točka 4.

i članak 8. stavak 1, alineja 2. Odluke o komunalnim djelatnostima na području Općine Vinodolska općina („Službene novine Primorsko-goranske županije“, broj 2/21).

Obrazloženje

1. Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine podnijelo je na temelju ovlaštenja iz članka 82. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20) i članka 83. Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, 20/10., 143/12., 152/14., 94/16., 29/17. i 110/21) zahtjev za ocjenu zakonitosti članka 7. i članka 8. Odluke o komunalnim djelatnostima na području Općine Vinodolska općina („Službene novine Primorsko-goranske županije“, broj 2/21, dalje: Odluka) u dijelu koji se odnosi na djelatnost održavanje groblja i krematorija unutar groblja i pružanja usluga ukopa pokojnika.

2. U zahtjevu se navodi da je Odluka donesena pozivom na odredbu članka 48. Zakona o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine“, broj 68/18, 110/18 i 32/20, u nastavku: ZKG) koji se odnosi na komunalne djelatnosti koje se isključivo financiraju iz proračuna jedinice lokalne samouprave, što nije slučaj s održavanjem groblja, koja djelatnost se financira i iz drugih izvora, to jest prema članku 10. Zakona o grobljima („Narodne novine“, broj 19/98, 50/12, 89/17, dalje: ZoG) grobljem upravlja Uprava groblja, koja svoje usluge naplaćuje i iz tih sredstava financira uređenje. Jednako tako niti usluga ukopa nije isključivo financirana iz proračuna jedinice lokalne samouprave pa odredba članka 48. ne može biti temelj za organiziranje ovih djelatnosti. Osim toga Odluka se poziva i na odredbu članka 44. ZKG-a kojim su utvrđene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na temelju koncesije, a

sporne djelatnosti nisu u toj odredbi navedene. Obzirom na to da donositelj Odluke niti nakon upozorenja nije uskladio sporne odredbe sa zakonom, podnositelj zahtjeva je, proveo nadzor nad zakonitošću Odluke i obustavio ju od primjene svojom odlukom od 12. ožujka 2021. godine.

Podnositelj zahtjeva smatra da se djelatnosti održavanja groblja i ukopa pokojnika mogu obavljati jedino putem komunalne tvrtke odnosno javne ustanove u vlasništvu jedinice lokalne samouprave ili službe- vlastitog pogona, kojeg osniva jedinica lokalne samouprave pa predlaže osporene odredbe ukinuti.

3. Donositelj predmetne Odluke u svojem očitovanju na zahtjev navodi da je Odluka na snazi, ali je od primjene obustavljena, a zbog novog saziva predstavničkog tijela nije usklađena. Pojašnjava da je V. o., odlukom skupštine komunalnog društva I., isključena iz društva zbog čega tek treba utvrditi organizacijski oblik kroz koji će se predmetne djelatnosti obavljati.

4. Zahtjev je osnovan.

5. Predmetna Odluka je donesena temeljem članka 33. st. 1., članka 44. i članka 48. Zakona o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine“ br. 68/18., 110/18. i 32/20.) i članka 48. stavak 1. podstavka 3. Statuta Općine Vinodolske općine (“Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 40/09., 15/13., 7/18., 2/19., 13/20. i 41/20.-pročišćeni tekst), a odredbe članka 7. i 8. Odluke glase:

„V. KOMUNALNE DJELATNOSTI KOJE SE MOGU OBAVLJATI NA TEMELJU PISANOG UGOVORA O OBAVLJANJU KOMUNALNE DJELATNOSTI

Članak 7.

Komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti su:

1. održavanje nerazvrstanih cesta
2. održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima
3. održavanje javnih zelenih površina
4. održavanje groblja i krematorija unutar groblja
5. održavanje čistoće javnih površina
6. održavanje javne rasvjete
7. usluge ukopa pokojnika.

Članak 8.

(1) Pravne ili fizičke osobe na temelju pisanog ugovora o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti, a temeljem provedenog natječajnog postupka, mogu obavljati na području Općine Vinodolska općina sljedeće komunalne djelatnosti:

- javna rasvjeta,
- usluge ukopa pokojnika.

(2) Ugovor o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti (u daljnjem tekstu: ugovor) može se zaključiti najduže na vrijeme od 4 (četiri) godine.

6. Odredbom članka 33. ZKG-a uređeno je tko može obavljati komunalne djelatnosti pa je određeno da, ako ovim Zakonom nije propisano drukčije, komunalnu djelatnost može obavljati: 1. trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave ili više jedinica lokalne samouprave zajedno (u daljnjem tekstu: trgovačko društvo), 2. javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, 3. služba – vlastiti pogon koju osniva jedinica lokalne samouprave (u daljnjem tekstu:

vlastiti pogon), 4. pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji i 5. pravna i fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti.

7. Odredba članka 44. ZKG-a se odnosi na komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na temelju koncesije, a to su: 1. pružanje usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama, 2. pružanje usluga javnih tržnica na malo, 3. komunalni linijski prijevoz putnika, 4. obavljanje dimnjačarskih poslova i 5. održavanja javne rasvjete.

8. Nadalje, prema odredbi članka 48. ZKG-a jedinica lokalne samouprave može obavljanje komunalnih djelatnosti koje se financiraju isključivo iz njezina proračuna povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora, a predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odlukom određuje komunalne djelatnosti koje se na njezinu području mogu obavljati na temelju ugovora.

9. Djelatnost uređenja groblja i krematorija spada, prema članku 10. stavak 2. ZoG-a, u djelatnost upravljanja grobljima, koja je u nadležnosti uprave groblja - pravne osobe ili drugog subjekta osnovanog prema uvjetima i na način propisan posebnim propisom. Ova pravna osoba ili subjekt se dijelom financira iz sredstava koja naplaćuje korisnicima (članak 12. i 13. ZoG-a) pa se obavljanje djelatnosti uređenja groblja i krematorija ne financira isključivo iz proračuna jedinice lokalne samouprave, slijedom čega se ta djelatnost ne može organizirati sklapanjem ugovora u smislu članka 48. ZKG-a. Sukladno članku 31. ZKG-a trgovačkim društvima i javnim ustanovama koje obavljaju djelatnost održavanja groblja i krematorija unutar groblja i djelatnost usluge ukopa i kremiranja pokojnika u krematoriju unutar groblja dodijeljene su određene javne ovlasti u okviru kojih rješavaju u pojedinačnim upravnim stvarima o pravima i obvezama fizičkih i pravnih osoba (korisnika usluga) koje uprave groblja pružaju.

10. Prema tome, komunalnu djelatnost održavanje groblja i krematorija unutar groblja odnosno upravljanje grobljima može obavljati samo komunalna tvrtka, odnosno javna ustanova u vlasništvu jedinice lokalne samouprave i služba - vlastiti pogon kojeg osniva jedinica lokalne samouprave.

11. Usluga ukopa pokojnika se također ne financira iz proračuna jedinice lokalne samouprave, niti spada u djelatnosti za koje se može ugovoriti koncesija pa se ni za tu djelatnost ne može propisati da će se obavljati na temelju ugovora iz članka 48. ZKG-a.

12. Iz navedenog slijedi da odredbe Odluke koje omogućuju ugovaranje obavljanja usluga uređivanja groblja i krematorija i ukopa pokojnika nisu u skladu s odredbama članka 44. i 48. ZKG-a, zbog čega je Sud zahtjev podnositelja ocijenio osnovanim i osporene odredbe Odluke ukinuo pozivom na odredbe članka 86. stavka 3. Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. i 29/17. i 110/21) kao u izreci ove presude.

U Zagrebu, 20. prosinca 2021.

PREDSJEDNICA VIJEĆA
Senka Orlić-Zaninović, v.r.